

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพึงพาข่าวสารทางสื่อสิ่งพิมพ์ของคนหนุ่มสาว” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ทำการศึกษาคือสมาชิกของสมาคมคนหนุ่มสาวแห่งประเทศไทยทั้งเพศหญิงและเพศชายที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและไม่มีปัญหาในการอ่านหนังสือภาษาไทย

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีเลือกตัวอย่างจากสมาชิกของสมาคมคนหนุ่มสาวแห่งประเทศไทย ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยทำการคัดเลือกจากแบบสำรวจ ที่ทางสมาคมฯ ได้จัดทำขึ้น

จากแบบสำรวจ จะทำการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากข้อมูลของแบบสำรวจข้อ ๑. ที่สอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อความหมาย โดยพิจารณาเฉพาะข้อ 1. เป็นคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านหนังสือภาษาไทยและจะทำการคัดเลือกประชากรที่ตอบว่า “อ่านออกนิดหน่อย” และ “อ่านได้ดี” เท่านั้น ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 502 คน

หลังจากนั้นทำการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) มา 222 คน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น คือ พื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่

- เพศ แบ่งเป็นชายและหญิง
- อายุ แบ่งเป็นช่วงวัยต่างๆ ได้แก่
 - ต่ำกว่า 20 ปี
 - 21 - 30 ปี
 - 31 - 40 ปี
 - 41 - 50 ปี
 - 51 ปีขึ้นไป
- ระยะเวลาที่เริ่มสูบบุหรี่
- การศึกษาระดับต่างๆ
- ประวัติการทำงาน
- ความสามารถในการอ่านหนังสือภาษาไทย

ตัวแปรตาม คือ

- การเปิดรับสื่อ
- การใช้ประโยชน์จากสื่อสิ่งพิมพ์
- การรับรู้เรื่องความน่าเชื่อถือ ความสะดวกในการใช้งาน ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและความน่าสนใจติดตาม

เครื่องมือในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการเก็บข้อมูลจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ส่วนที่สอง ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อให้ทราบถึงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสื่อและการพึ่งพาข่าวสารของคนสูบบุหรี่

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยอาศัยแนวทางจากตัวอย่างคำถามในการวิจัยแนวทางเดียวกันดังกล่าวไปแล้วในบทที่ 2 และอาศัยตำราตลอดจนคู่มือการสร้างแบบสอบถามอื่นๆ ประกอบกับคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านคนสูบบุหรี่ คำถามต่างๆ ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสื่อสิ่งพิมพ์

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความต้องการในเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์

ส่วนที่ 5 การรับรู้ในเรื่อง ความน่าเชื่อถือ ความสะดวกในการใช้งาน ความยากง่ายต่อการเข้าใจ และความน่าสนใจติดตามสื่อมวลชนประเภทต่างๆ

การทดสอบแบบสอบถาม

หลังจากร่างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามส่งให้เจ้าหน้าที่ของสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยและอาจารย์ที่สอนคนหูหนวกได้พิจารณาถึงความยากง่ายของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม หลังจากนั้นจะนำมาปรับปรุงและนำไปทดลองใช้ (Tray Out) กับคนหูหนวกที่เป็นนักเรียนหลักสูตรการพิมพ์ โรงเรียนดอนบอสโก จำนวน 27 คน หลังจากนั้นจะได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งเพื่อการออกสำรวจจริง

จากการนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้ความร่วมมือในการทำสอบเป็นอย่างดี โดยมีอาจารย์ช่วยให้ภาษามือประกอบการอธิบายและใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม ประมาณ 1 ชั่วโมง 15 นาที หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามมาปรับในเรื่องของการใช้ภาษาและรูปแบบในการตอบให้มีความง่ายและชัดเจนขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อไปยังสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย โรงเรียนเศรษฐเสถียร และสถาบันราชภัฏ สอนดุสิต เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย และเมื่อได้รับการตอบรับแล้ว ผู้วิจัยจะได้ทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังหน่วยงานอีกครั้ง

2. ก่อนออกปฏิบัติงานสนาม ได้จัดให้มีการอธิบายวิธีการออกแบบสอบถาม ตลอดจนชี้แจงถึงวัตถุประสงค์สำคัญของการวิจัยและทำความเข้าใจกับคำถามในแบบสอบถาม และขอความร่วมมือในการจัดหาล่ามภาษามือได้ในการประสานงานระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา

3. นำแบบสอบถามไปทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย ในสถานที่ต่อไปนี้ สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย โรงเรียนเศรษฐเสถียร สถาบันราชภัฏ สวนดุสิต ศูนย์อาหาร ชั้น 6 ศูนย์การค้ามาบุญครอง เซ็นเตอร์ ช่วงบ่ายของวันอาทิตย์ บริเวณหน้าแมคโดนัลด์ ตึกซีพี ทาวเวอร์ ถนนสีลมระหว่างเวลา 21.00-01.00 น

ในการนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการประสานงานกับล่ามภาษามือเพื่อการนัดหมายวันและเวลาที่จะเข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยล่ามภาษามือจะช่วยทำการสื่อสารกับคนหูหนวกเพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ในการตอบแบบสอบถาม ช่วยอธิบายในบางคำถามเพื่อความถูกต้องของคำตอบและส่วนใหญ่พบว่า ในการตอบแบบสอบถามมีประชากรเพียงบางส่วนเท่านั้นที่สามารถอ่านและตอบคำถามได้ด้วยตนเอง และส่วนใหญ่ต้องถามล่ามอยู่เสมอเมื่อพบว่าไม่เข้าใจในคำถาม

จากการสังเกต พบว่า การที่ผู้วิจัยเดินไปพบกับกลุ่มประชากรพร้อมกับล่ามภาษามือ จะได้รับความร่วมมือที่ดีกว่าผู้วิจัยเดินเข้าไปหากกลุ่มเหล่านี้ตามลำพัง นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อคนหูหนวก 1 คน ได้ทำแบบสอบถามแล้วจะมีความเข้าใจในคำถามมากขึ้น และสามารถอธิบายให้กับเพื่อนที่หูหนวกได้เข้าใจในแบบสอบถามได้ ทำให้ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามน้อยลงเหลือประมาณ 30-50 นาที จึงเลือกใช้วิธีนี้ในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เกณฑ์การวัดและให้คะแนนตัวแปร

ความถี่ในการเปิดรับสื่อประเภทต่างๆ

ไม่เคยเลย	0	คะแนน
นานๆครั้ง	1	คะแนน
เป็นครั้งคราว	2	คะแนน
ค่อนข้างบ่อย	3	คะแนน
เป็นประจำ	4	คะแนน

การใช้เวลาในการเปิดรับสื่อประเภทต่างๆ

ต่ำกว่า 15 นาที	1	คะแนน
15 - 30 นาที	2	คะแนน
31 - 60 นาที	3	คะแนน
มากกว่า 1 ชั่วโมง	4	คะแนน

การชมโทรทัศน์รายการต่างๆ

ไม่เคยเลย	0	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
มาก	4	คะแนน
มากที่สุด	5	คะแนน

ความถี่ในการอ่านคอลัมน์ต่างๆในหนังสือพิมพ์

ไม่เคยเลย	0	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
มาก	4	คะแนน
มากที่สุด	5	คะแนน

ความถี่ในการอ่านคอลัมน์ต่างๆในนิตยสาร

ไม่เคยเลย	0	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
มาก	4	คะแนน
มากที่สุด	5	คะแนน

การใช้ประโยชน์จากการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์

น้อยที่สุด	1	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
มาก	4	คะแนน
มากที่สุด	5	คะแนน

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

คะแนนระดับ	0 - 2.00	ระดับน้อย
คะแนนระดับ	2.01 - 3.00	ระดับปานกลาง
คะแนนระดับ	3.01 - 5.00	ระดับมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การพึ่งพาข่าวสารทางสื่อสิ่งพิมพ์ของคนหูหนวก” เป็นการศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนของคนหูหนวก ตามแนวคิดทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses & Gratifications Approach) นำเสนอโดย เคทซ์และคณะ (Katz and Others, 1975) จะชี้ให้เห็นว่า การพึ่งพาข่าวสารหรือการใช้สื่อของผู้รับสารที่เป็นคนหูหนวกนั้น เกิดจากความต้องการ ความจำเป็นในการแสวงหาข่าวสาร เพื่อตอบสนองความพึงพอใจในภาวะต่างๆที่ผู้รับสารเผชิญอยู่ การพึ่งพาข่าวสารทางสื่อสิ่งพิมพ์จึงสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีดังกล่าว เพื่อตอบคำถามว่าคนหูหนวกที่มีพื้นฐานส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีการพึ่งพาข่าวสารทางสื่อสิ่งพิมพ์อย่างไร และใช้ประโยชน์จากเนื้อหาที่สื่อนำเสนออย่างไร

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้สถิติ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของลักษณะข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายตัวแปรวิจัยต่อไปนี้

1.1 พื้นฐานส่วนบุคคลของคนหนุ่มสาว ได้แก่ เพศ อายุ ช่วงเวลาที่เริ่มเป็นคนหนุ่มสาว ระดับการศึกษา ความสามารถในการอ่านหนังสือภาษาไทย

1.2 พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชน ได้แก่ การเปิดรับสื่อประเภทต่างๆของคนหนุ่มสาว ได้แก่

1.2.1 พื้นฐานส่วนบุคคลกับความถี่ในการเปิดรับสื่อมวลชน

1.2.2 การใช้เวลาในการเปิดรับสื่อกับความถี่ในการเปิดรับสื่อมวลชน

1.2.3 พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์

1.2.4 พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อวิดีโอ

1.2.5 พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์

1.2.6 พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อนิตยสาร

1.3 การใช้ประโยชน์จากการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์

1.4 ความต้องการในเนื้อหาของสาระต่างๆของสื่อสิ่งพิมพ์ ในเรื่อง เนื้อหา การใช้ภาษา การจัดหน้าและภาพประกอบ

1.5 ระดับการรับรู้เรื่องความน่าเชื่อถือ ความสะดวกในการใช้งาน ความเข้าใจในเนื้อหาของสาระ และความน่าสนใจติดตามจากสื่อมวลชนแต่ละประเภท

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย (Hypothesis Testing) ใช้ การทดสอบเปรียบเทียบข้อมูลของกลุ่มโดยใช้ ONEWAY ANOVA และใช้ t-test ทดสอบรายคู่เพื่ออธิบายเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรต่างๆ

2.1 สมมติฐานที่ 1 พื้นฐานส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะทำให้คนหนุ่มสาวมีการรับรู้เรื่องความน่าเชื่อถือ ความสะดวกในการใช้งาน ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ และความน่าสนใจติดตามจากสื่อมวลชนแต่ละประเภทแตกต่างกัน

2.2 สมมติฐานที่ 2 พื้นฐานส่วนบุคคลที่แตกต่างกันทำให้คนหนุ่มสาวมีพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์แตกต่างกัน

2.3 สมมติฐานที่ 3 พื้นฐานส่วนบุคคลที่แตกต่างกันทำให้คนหนุ่มสาวมีการใช้ประโยชน์จากสื่อสิ่งพิมพ์แตกต่างกัน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัยและทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย (Hypothesis Testing) ใช้ การทดสอบเปรียบเทียบข้อมูลของกลุ่มโดยใช้ ONEWAY ANOVA และใช้ t-test ทดสอบรายคู่เพื่ออธิบายเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรต่างๆ